

DIE ONTMIJNER

ORIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN DE

Verbroedering der Belgische Ontmijners



INHOUD

1. SINT-BARBARA.
2. PLECHTIGHEID AAN HET NATIONAAL MONUMENT VAN STAVELOT.
3. ALLERLEI.
4. DE SECTIE BRABANT.
5. HERINNERINGEN EN ANECDOTES VAN EEN OUD-ONTMIJNER (vervolg 4).
6. STAVELOT IN DE OORLOG 40/45.

AFGIFTEKANTOOR : TERVUREN 1
3de trimester 1990
November 1990

Verantwoordelijke uitgever

BERGES, A.
Livingstonelaan 22
3080 TERVUREN

SINT-BARBARA

Beste vrienden

Ter gelegenheid van het Sint-Barbarafeest organiseert de GROEP DUIKERS-ONTMIJNERS van de ZEEMACHT een maaltijd gevolgd door een bal.

U, ONTMIJNERS, DUIKERS-ONTMIJNERS, DUIKERS en oudgedienden of buitenlanders behorende tot een van die specialiteiten, bent uitgenodigd evenals Uw echtgenote of verloofde.

1. PROGRAMMA

Plaats : SPARRENDUIN COPMANLAAN 2 8420 DE HAAN
Datum : 07 Dec 90
Uur : 19.30 ontvangst
: 20.30 maaltijd : Monegaskische tomaat
Kervelsoep
Geroosterd tussenribstuk
Hotelmeesterboter
Frieten
Fruit of taart

Drank naar keuze, niet inbegrepen.

Kledij : Stadskledij.

2. DEELNAME IN DE ONKOSTEN

De inschrijvingen worden eind november afgesloten.
Prijs per persoon : 700 Bfr, te storten op rek. nr. :
DAS-ZM 001-0753273-47.
Referentie : St.-Barbarafeest.

3. OVERNACHTING

Mogelijkheid tot overnachting ter plaatse (1100 plaatsen).
Waarom geen twee vliegen in een klap slaan en een aangename avond met vrienden doorbrengen en een WE aan zee met de familie. De overnachting geeft recht tot gebruik van de sportaccomodaties ter plaatse.

| | Tarief | Overnacht. | Ontb. | Middagm. | Avondm. | Vol Pen. |
|---------|--------|------------|-------|----------|---------|----------|
| Volw. | 405 | 125 | 350 | 325 | 1205 | |
| Kind. | 85 | 85 | 235 | 220 | 625 | |
| - 12 j. | | | | | | |

4. RESERVATIE

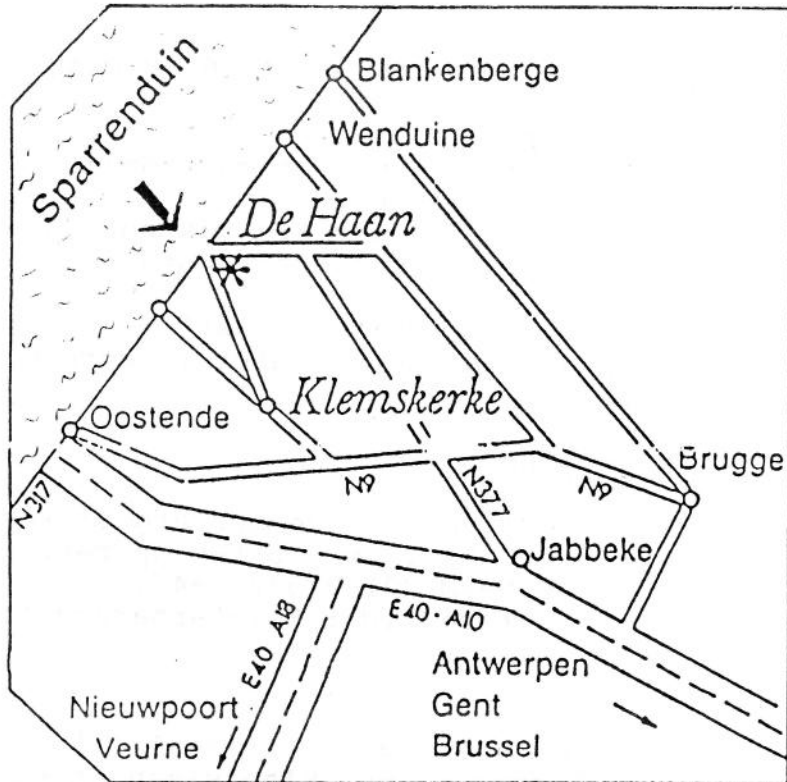
Gelieve contact op te nemen met het onthaal van SPARRENDUIN.
Schriftelijk : COPMANLAAN 2 8420 DE HAAN.
Telefonisch : 059/23.32.70, 059/23.32.71 of 059/23.58.85.

Voor het comité
VERVENNE J.

DE HAAN aan Zee, tussen Oostende en Blankenberge.

Gemakkelijk te bereiken :

- * Met de trein tot in Oostende of Blankenberge, daarna met de kusttram tot in DE HAAN.
- * Met de auto vanuit het binnenland, via de autosnelweg E 40 - A 10 afrit nr. 6 Jabbeke, richting DE HAAN volgen, vanuit Oostende via de kustweg N 317.



SPORT IN SPARRENDUIN

=====

- 3 tennisvelden
- 3 squashterreinen
- ping-pongtafels
- 4 automatische bowlingbanen met computerpuntentelling
- 1 overdekt zwembad + ploeterbad
- 1 erkende competitie-mini-golfbaan
- 2 petanque-banen
- 2 volleybalvelden

Tel. : 059/23.32.70
(3 lijnen)

HERDENKING AAN HET NATIONAAL MONUMENT TE STAVELLOT

OP ZONDAG 2 SEPTEMBER 1990

Voor de 37ste maal gingen oude en jonge ontmiijners naar STAVELLOT teneinde hulde te brengen aan hun gesneuvelde kameraden. Het werd een hartverwarmend weerzien in het stadhuis waar we door de plaatselijke gemeenteraad werden ontvangen.

We danken Pol Toussaint, voorzitter van de sectie West-Vlaanderen, en zijn vrouw voor hun bijzondere inspanning om met hun leden tijdig op de religieuze plechtigheid aan te komen.

Zoals naar gewoonte vond de meeting plaats op het plein voor het stadhuis waar allerlei prominenten aanwezig waren. Kolonel BERTIN, onze Nationale Voorzitter, Majoor JAMBE, de korpsoverste van de Ontmijningsdienst van de Landmacht vergezeld door een talrijke afvaardiging van zijn eenheid. Verder waren er ook Kolonel DOYE, oud-korpscommandant, mevrouw GEORGE, weduwe van onze oud Voorzitter, mevrouw SEVRIN, onze meter, mevrouw DAUTEL, weduwe van een oud-korpsoverste, mevrouw Ozer, weduwe van een oud-schepen van Openbare Werken een afvaardiging van de Wing DUREN, de heer ALFF, Voorzitter van de verbroedering van de 3de Genie, sectie VERVIERS. Enkele leden van de Sectie Luik waren verontschuldigd : mevrouw Richard Joris en de heer Henri Marchal.

De koninklijke harmonie "L'EMULATION" verleende als naar gewoonte haar medewerking voor het welslagen van deze dag. Zij waren het die de stoet naar de kerk leidden, vergezeld door allerlei vaandels van patriotistische organisaties, met voor de eerste maal het vaandel van de kring "Le Briscard", gedragen door Lambert Lecomte, oud-ontmijner. Verder gingen de gemeenteraad, het bestuur van de Verbroedering en talrijke deelnemers mee met de stoet.

De Heilige Eucharistieviering werd voorgedaan door abt Bernard Pousgens. Het geheel werd opgeluisterd door het parochiaal koor, bijgestaan door Dhrs. Michel Malpas en Raymond Micha. Zij vertolkten er op orgel en viool een uittreksel uit een sonate van Haendel gevolgd door "Après de toi" van Johann Sebastian Bach.

Na de H. Mis begaf de stoet zich naar de gedenksteen voor de oorlogsslachtoffers van STAVELLOT alwaar bloemen werden neergelegd door Burgemeester Monville en Kolonel Bertin. Ondertussen speelde de harmonie "Au Champs" gvolgd door de Brabançonne.

Onder muzikale begeleiding vertrok de stoet naar het Nationaal Monument van de Ontmiijners. De autoriteiten betuigden er eerbied terwijl de Harmonie het gebeuren opluisterde met de "Mars van de Ontmiijners". Majoor JAMBE sprak daarna enkele woorden tot de menigte :

"45 jaar nadat de ontmiijners van de drie machten de traditie van de ontmiijning begonnen, is de oorlog voor hen nog steeds niet afgelopen.

Dagelijks ontmantelen ze nog conventionele munitie en sabotagetuigen, en dit met risico voor het eigen leven."

Daarna bracht de heer PRIGNON, samen met de heren LALLEMAND en CRABEELS het dodenappel, wat door de toehoorders met ontroering werd gevolgd.

Nadien werden bloemen neergelegd door de voorzitter van de Verbroedring, de korpscommandant van de Ontmijningsdienst, de korpsoverste van de Wing DUREN en door Dhr Robert Rainotte, erewachtmeester van de Verbroedering. Nadien weerklonk de "LAST POST" en het "VADERLANDSLIED". De ontbranding van rookpotten in de kleuren van de stad Stavelot kon door het slechte weer niet doorgaan.

Bij de terugkomst op het stadhuis werd de aanwezigen nog een receptie aangeboden door de gemeenteraad.

Kolonel BERTIN bedankte nogmaals Dhr Michel Malpas voor de bijzondere bijdrage van zijn formatie tot het welslagen van deze dag.

In de receptiezaal richtten de burgemeester en de voorzitter van de Verbroedering enkele woorden tot de aanwezigen.

De Burgemeester nodigde daarna de aanwezigen op het aperitief uit.

Aan de traditionele maaltijd namen 92 personen deel. Burgemeester Monville, schep en Lemaire en Mevr. Ozer deden ons de eer aan het banket bij te wonen.

Nadien brachten enkele leden van de Verbroedering een bezoek aan de oude abdij van Stavelot waarin zich het museum over het circuit van Francorchamps en het museum voor religieuze kunst bevinden.

ALLERLEI

Solidariteitsfonds GEORGES E

Dit fonds is opgericht om onmiddellijke tussenkomst bij ongeval in ontmijningsopdracht toe te laten.

De modaliteiten van deze tussenkomsten zullen worden bepaald door een bijzonder statuut als aanhangsel aan ons statuut en zullen u op onze eerstvolgende Algemene Vergadering ter goedkeuring worden voorgelegd.

Eén zaak staat al vast : met Uw geldelijke bijdrage kan U terecht op volgend rekeningnummer

```
-----  
:   VERBROEDERING DER ONTMIJNERS   :  
: SOLIDARITEITSFONDS "GEORGES E"   :  
:           145-8044000-43           :  
:           TERVUREN                 :  
-----
```

DE SECTIE BRABANT

Eindelijk hebben we een nieuw lokaal gevonden voor onze maandelijkse vergaderingen. Vanaf nu zullen die plaats hebben de eerste woensdag van de maand. Onze eerstvolgende vergadering heeft dus plaats op woensdag 07 november 1990 om 15.30 Hr.

Het nieuwe lokaal : "La Maison des Ailes"
Montoyerstraat 1
1040 Brussel

Dit is de straat tussen de Belliard- en de Luxemburgstraat en nr. 1 bevindt zich tegen de kleine ring. De bar bevindt zich op de eerste verdieping, doch er is wel een lift die u zo hoog brengt.

Sint-Barbara

Ook ons St.-Babarafeest zal plaatsvinden in "La Maison des Ailes" en dit op zaterdag 15 december 1990.

Samenkomst voor het aperitief om 12 Hr in de bar op de eerste verdieping. Er kan worden gekozen uit witte, rode of roze wijn, Moezel, cassis, Martini, Porto, Sherry, bier of fruitsap zonder alcohol.

Het middagmaal is voorzien rond 13.00 Hr in de eetzaal.
Op het menu staan : * St.-Jacobsschelpen natuur
* Pavé de boeuf a la crème, geflambeerd in armagnac
* Bavarois met aardbeien
* Wijnen : - 1 glas Edelwieker -
 Alsace AOC - MO
 - 3 glazen Chateau Peychaud
 Premières cotes de Bourg
 AOC - MDC

Tevens is er een tombola voorzien waarin er één prijs te winnen is.

Na afloop van het middagmaal volgt er koffie in de bar.

De prijs voor dit alles bedraagt 950 Bfr.

Uw inschrijvingen worden verwacht door middel van overschrijving op het nr. 000-0817353-31 van de
Verbroedering der Ontmijners van België
Sectie Brabant
22 Livingstonelaan
3080 Tervuren.

en dit uiterlijk tegen 05 december 1990.

Het spreekt voor zich dat leden van andere secties eveneens van harte welkom zijn.

HERINNERINGEN EN ANECDOTES VAN EEN OUD-ONTMIJNER (vervolg 4)

Ik was in het bezit van een Amerikaans karabijn Punt 30 ; een uitermate licht Amerikaans wapen voorzien van een lader met 15 patronen.

Op een dag joegen mijn mannen in Bosse-Bodeux, terwijl ze in het sprokkelhout naar obussen aan het zoeken waren, een vette haas op de vlucht. Ik schouderde mijn geweer, vuurde, maar ... te laat, de haas was verdwenen. Nu was er in ons team een Vlaamse korporaal, François Mels, een toffe kerel en een vurig liefhebber van wedrennen. Hij liep op kop, op zoek naar het gewonde dier. In loopspas volgde hij de bloedsporen van de haas en meer dan honderd meter verder trof hij het uitgeputte dier aan. Fier over zijn ontdekking keerde hij naar ons terug, mijn slachtoffer fier boven zijn hoofd zwaaiende.

Hij realiseerde zich echter niet dat op die manier het bloed van het dode dier op zijn gezicht terecht kwam. Het resultaat was dan ook dat François er als de laatste der Mohikanen uitzag.

Hetzelfde karabijn heeft me ook eens lelijk parten gespeeld. Op een zekere dag werd ik door Mevrouw de barones Gendebien uitgenodigd om op everzwijnen te jagen. In de bossen van Noirfontaine lagen we in de sneeuw op de loer te wachten tot er een everzwijn te voorschijn kwam.

De boswachter had me beloofd dat hij de eer om het dier te doden aan mij zou laten. Op 75 meter wou ik mijn geweer al schouderen, maar de boswachter hield me tegen. Op 50 meter wou ik opnieuw aanleggen en weer hield hij me tegen, zo ook op 30 meter. Ik werd nu toch stilaan ongeduldig omdat mijn tegenstander toch van aanzienlijk formaat was. Op 15 meter gaf de boswachter me eindelijk de toestemming om mijn gang te gaan.

Ik mikte heel zorgvuldig, maar toch slaagde ik er niet in de dikheid zwaar te verwonden. Het gevolg was dat het everzwijn recht op mij af stormde waardoor mijn oorspronkelijk ongeduld al vlug in panische angst werd omgezet.

Juist op dat ogenblik zette de boswachter zich voor het wilde beest om het een kogel tussen de ogen te jagen.

De wonde die ik bij het dier veroorzaakt had was ronduit een lachertje ; een onderhuidse schaafwonde.

Ik was vernederd omdat de boswachter mij verzekerde dat ik met mijn projectielen nooit een groot stuk wild zou kunnen doden. Bovendien had ik onomstotelijk bewezen dat ik ook enorm bang was geweest.

Een oplossing voor mijn probleem bleef echter niet lang uit. De volgende dag gaf de boswachter me enkele dum-dum kogels en die maakten andere gaatjes !

Op een dag lokte Antoine Cheveau, de vrolijke kwant van onze bende, zonder het te weten, moeilijkheden uit bij de bazin van het hotel te Trois-Ponts waar we verbleven.

Telkens als ze ons bediende wenste de jonge hupse serveerster ons "Bone apeter". Ze was van Eupen en sprak nauwelijks een woord Frans. Het logische gevolg was dan ook dat ze niet "Bon appétit" kon zeggen.

Op een zekere dag repliceerde onze vrolijke kwant op haar traditionele "Bone appeter" met "Quant ti vou" (in het Frans "Quand tu veux"). Het meisje was geïntrigeerd en ging aan de bazin de vertaling vragen. Die was uiterst geërgerd en weigerde haar een gepast antwoord te geven. Hoe moest ze immers aan dat juffrouwetje verklaren dat haar manier om iemand "Bon appétit" te wensen een uitnodiging tot schuin gestoei was.

We verlaten de regio en trekken naar de Duitse grens, naar Eynatten om precies te zijn. In die tijd werden we er naar koeltjes ontvangen. De overgang kon op zijn minst markant worden genoemd. Na een verblijf van enkele dagen bij de inwoners klaagden de mannen van mijn team niet allen over de kwaliteit maar ook over de kwantiteit van het eten dat hen werd voorgeschoteld. Na contact opgenomen te hebben met de burgemeester beloofde die, weliswaar op weinig overtuigende wijze, naar geweten te handelen.

Toen er 3 dagen later nog niets veranderd was besloot ik om vanaf nu de instructies die in die tijd van kracht waren en waarbij elke vorm van ontwijping verboden maar de onmiddellijke ontploffing ter plaatse verplicht was, tot in de kleinste details toe te passen. En inderdaad ... de reactie bleef niet uit. Twee agenten van de brigade van Eupen, begeleid door majoor E., plaatselijk commandant, kwamen me op de plaats van de werkzaamheden opzoeken met het verzoek hen onmiddellijk te willen volgen. Met een tram die de twee plaatsen met elkaar verbond legden we het traject af. De kaartjesknipper wou mijn rit betalen, wat ik pertinent weigerde. "Manu Militari" werd ik naar het bureau van de plaatselijke commandant gebracht waar ik ronduit afgesnauwd werd en bovendien met sancties bedreigd.

Hij verweet me dat ik hoegenamd geen rekening hield met de bijzondere prikkelbaarheid van de inwoners van dit grensgebied. Aangezien hij met een Duitse getrouwd was werd hij verondersteld de mentaliteit van die mensen te begrijpen. Ik vroeg om vervoer zodat ik naar het kwartier terug kon keren en mijn verzoek werd zonder al te veel problemen ingewilligd.

Van zodra ik aankwam telefoneerde ik naar Generaal Sevrin om hem van mijn toestand op de hoogte te brengen. Onmiddellijk maakte hij met mij een afspraak voor de volgende dag om 11.00 Hr in Eupen. Op het onderhoud was ik zelf niet aanwezig maar de stemverheffingen die ik van achter de deur op kon vangen wezen erop dat het er voor mij arrestant niet al te rooskleurig uitzag.

Het gevolg was dat vanaf de volgende dag de maaltijden veel beter verzorgd waren en dat ik afzag van de instructies betreffende het ontwijpingsverbod.

wordt vervolgd...

DE SLAG VAN STAVELOT

- December 1944 -

Serge Fontaine

VOORSTELLING

Het is praktisch onmogelijk om de slag van Stavelot in detail te beschrijven. Oorzaak daarvan zijn :

- de extreme complexiteit van de verplaatsingen van de vijand ; een complexiteit die vaak tot hopeloze verwarring leidt,
- de afwezigheid van getuigen of hun tegenstrijdige beweringen,
- de verschillende versies en het gebrek aan nauwkeurigheid , zoniet aan fantasie van de geschriften.

Nochtans, ondanks het onvermijdelijke risico fouten te begaan, dwingt mijn dorst naar kennis van zaken er mij toe, een samenvatting van de militaire gebeurtenissen van december 1944 te Stavelot te maken. Ik preciseer : militaire gebeurtenissen omdat ik me in het verloop van dit essai niet zal toespitsen op het veelvuldige en oneindige lijden van de inwoners, de afpersingen, aanslagen en moorden. Niet dat die zaken te verwaarlozen zijn ; ik ben inderdaad van mening dat mensenlevens veel belangrijker zijn, maar het drama dat de bevolking heeft moeten doorstaan is al tot in het kleinste detail verhaald, veel vollediger dan ik dat zou kunnen (zie L. Lombard : Stavelot, Cité Héroïque et Martyre, de kranten "L'Annonce" van april 1945, Commission des Crimes de guerre, enz.). Bovendien heb ik het al dikwijls meegemaakt dat mijn gesprekspartners de tranen in de ogen kregen zodat het mij niet aangewezen lijkt, al dit smart weer op te rakelen door al die pijnlijke herinneringen te gedetailleerd ter sprake te brengen.

Dit relaas is gebaseerd op :

- een heel omvangrijke enquête gedaan te Stavelot en omgeving en waarvoor ik mijn getuigen, correspondenten en allen die mij daarbij hebben geholpen zeer dankbaar ben.,
- het "After Action Report" en de "History" van bijna alle US-eenheden die bij de slag betrokken waren ; de meest geschikte documenten die men kan raadplegen,
- het boek "Ardennes 1944. Pearl Harbor en Europe" van L. Cailloux en de persoonlijke documentatie van die auteur die ik hierbij speciaal wil bedanken voor zijn overvloedige, efficiënte en onvoorwaardelijke hulp,
- mijn studie "Stoumont-La Gleize-Cheneux, Décembre 1944", wekelijks in afleveringen verschenen in de krant "Publicité Idéale" van 28 november 1969 tot 27 maart 1970 en de enquêtes die uit die tijd dateren,
- "Stavelot, Cité Héroïque et Martyre" van L. Lombard.

Daarnaast heb ik ook andere geschreven bronnen geraadpleegd. Voor de volledige opsomming van die werken verwijs ik naar het einde van dit relaas.

16 december

In de vroege morgen van 16 december hoort men heel duidelijk het oorverdoovende bombardement in Malmédy door middel van een schot op lange afstand vanuit het Eifelgebergte. Dat bombardement, waarbij 16 mensen omkomen, is bedoeld om de relatieve rust in de regio te verstoren en eraan te herinneren dat het front, zo goed als gestabiliseerd aan de Duitse grens, niet ver weg is. Men dacht niet vaak meer terug aan de oorlog maar wanneer we vandaag ons oor eens te luisteren leggen, horen we in de verte ander gegrom. En inderdaad, voor dageraad werd de hele frontlijn, van Montjoie tot Echternach, in vuur en vlam gezet. Na intense voorbereiding van de artillerie worden de US-eenheden van hun positie verdrongen. De Duitsers zetten het offensief "Herbstnebel" of "Herfstnevel" in. Dit offensief is wellicht beter bekend onder de naam Von Rundstedt of Ardennenoffensief.

Hier achteraan weet men nog van niets. Het commando van het eerste US-leger, die deze sector controleert lijkt al evenmin op de hoogte gebracht. Het is pas naar het eind van de dag toe dat men enige reactie onderneemt. Vanuit zijn hoofdkwartier te Spa krijgt generaal Hodges het van negende leger gedaan, de sterke zevende pantserdivisie van R.W. Hasbrouck, gestationeerd te Ubach-Heerlen, naar de Duits-Nederlandse grens te detacheren. Hij stuurt het onmiddellijk in tze afzonderlijke konvooien naar Vielsalm-Sankt-Vith, het ene via Malmédy-Ligneuville, het andere via Stavelot-Trois-Ponts.

17 december

Bij dageraad wordt men er zich in Stavelot van bewust dat er iets niet in orde is : ongewone troepenverplaatsingen, ongeruste soldaten die gewaarschuwd worden op hun hoede te zijn voor parachutisten, machinegeweren die in gereedheid worden gebracht...

Tegen 10.00 Hr beginnen de eerste rotten van de zevende pantserdivisie door de stad te trekken, richting Trois-Ponts en Vielsalm. In de rue Neuve volgen de voertuigen elkaar zo snel op dat men nauwelijks de straat kan oversteken. Andere eenheden vervoegden de kolonne richting Trois-Ponts : het 67e Medical Hospital dat vanaf 10.30 Hr Malmédy evacueerde en later de C Compagnie van de 202e Genie, dat zijn kwartier te Stavelot verliet, enz. En dit alles zonder het verkeer in de andere richting te vermelden, nl. luitenant-kolonel Pergrin van de 291e Genie die richting Malmédy uitgaat, waar zich een deel van zijn effectieven bevindt (te Malmédy, Sourbrodt, Montenu, enz.).

Tegen 15.00 Hr bemerkt men rook aan de horizonen van Waimes of Ligneuville. Iets later komen er burgers aan uit Malmédy met het bericht dat de US-eenheden hun stad aan het evacueren zijn. Nog iets later kwamen andere burgers uit westelijke richting langs de weg van het Vieux Chateau de beangstigende vrees bevestigen.

De inwoners van Stavelot pakten hun boeltje en vertrokken bij valavond. De anderen vinden weinig nachtrust en de overheid stelt de avondklok in om 18.00 Hr.

Tijdens die uren van onzekerheid nadert een sterke Duitse gevechtseenheid. Die "Kampfgruppe", speerpunt van de 1e Pantserdivisie S.S., Leibstandarte Adolf Hitler, wordt aangevoerd door kolonel Peiper. Ze omvat grosso modo : het 1e Bataillon van het 1e regiment Panzer S.S. (2 compagnies van Tiger M4 en 2 compagnies van Panther M5), een compagnie van de 501e Korpsabteilung (Tiger M6), het 2e bataillon artillerie, het 3e bataillon van het 2e regiment gepantserde infanterie, een artillerie-eenheid met zelfvoortstuwingskanonnen (6 kanonnen van 105 mm), elementen van de 68e en 84e Flak Sturmabteilung, de 3e en 9e compagnie pioniers, parachutisten gerecupereerd in Honsfeld, ... Andere eenheden volgen : het 1e en 2e Bataillon van het 2e regiment van de gepantserde infanterie, de gepantserde verkenningseenheid, ... Die twee laatste eenheden vorderen via een andere route naar Poteau en Vielsalm.

Na te Bullange met Amerikaanse brandstof bevoorraad te zijn, trekt de gevechtseenheid 's morgens door Mõderscheid en Schoppen. Aan de St.-Hubertuskapel bij het binnenkomen van Faymonville veranderen ze van richting en sluipen via kleine binnenwegen naar Ondenval en Thirimont zodat ze rond 13.00 Hr aan de rand van het Gros-Bois aankomen, rechtover het kruispunt van Baugez. Daar overrompelen ze de artillerie-eenheid B van het 285e Observatie-Bataillon van de artillerie. Kort gevecht, vernietiging van het konvooi, verzameling van de US-gevangenen op het kruispunt en dan executie in duistere omstandigheden die sterk gelijken op een afslachting ; er werden 71 doden geteld. Enkele soldaten konden ontsnappen, daaronder luitenant Lary, die door burgers werd gered. De eerste overlevenden werden opgehaald met een jeep die rond 14.00 Hr te Géromont patrouilleerde. In de rangen van het US-leger sloeg het nieuws in als een bom.

Ondertussen bereikt Peiper Ligneuville waar hij op de compagnies van gevechtscommando B van de 9e Pantserdivisie stootte en 2 voertuigen verloor. Hij laat 8 US-gevangenen vermoorden, eet in Hotel Du Moulin en verliest meer dan twee uur met de bevoorrading van de mannen en de machines.

Rond 17.00 Hr wordt te Pont-Ligneuville een beroep gedaan op een burger om als gids te dienen. Op het kruispunt van Pont de Refat verzeilt de kolonne in Recht en verliest veel tijd door te manouvreren, rechtsomkeer te maken en terug de juiste richting te vinden. Nauwelijks zijn ze op de juiste weg of ze stoten op een kleine eenheid van de 7e Pantserdivisie. De burger uit Pont springt uit de tank en maakt van de gelegenheid gebruik om er tussenuit te glippen.

Opnieuw doorzoeken de Duitsers Stavelot ; het is al na 18.00 Hr.

Iets later trekt sergeant Hensel naar de weg van het Vieux Chateau om er ten zuidoosten van Stavelot een wegversperring aan te leggen. Hij neemt 13 mannen van de 291e Genie (C compagnie, 2e peleton, 3e groep) gewapend met een bazooka, een mitrailleur en 20 mijnen met zich mee.

De "road block" wordt aangelegd in de bochten van de Corniche waar de weg in de rotsen is uitgehold en steil helt. Tijdens de voorbereidingen gaat sergeant Hensel op verkenning tot in La Vault-Richard en komt via het Vieux Chateau terug.

De tanks van Peiter vorderen al schietend. Tegen 19.00 Hr zijn ze in Refat, om 20.00 Hr in Beaumont, dan in Lodomez en tegen 21.00 Hr in La Vault-Richard. Even later stoten de eerste tanks (3 ?) in de duisternis op de wegversperring in Corniche. Na een kort heen en weer geschiet (slechts 1 US-bazooka wordt afgeschoten) trekken de Duitsers zich achter de rotsen terug en de Amerikanen trekken zich op hun beurt terug tot aan de brug in Stavelot. Daarbij moeten ze twee mannen achterlaten. Soldaat Liparulo blijkt de eerste G.I. te zijn die te Stavelot is gevallen in de slag om de stad.

Nog steeds trekken US-eenheden in westelijke richting door de stad, daaronder de 629e compagnie lichte uitrusting en de 962e compagnie onderhoud die Malmédy evacueren. Het onderhoudsatelier, gevestigd in het station van Stavelot, wordt eveneens geëvacueerd en al het materiaal achtergelaten. Rond 23.30 Hr of 24.00 Hr komt het personeel van de kaartendepot (meer dan 1 miljoen kaarten van het 1e leger) en de schoenendepot van de stad aan de beurt.

Iets later komt de C compagnie van de 202e Genie terug van Trois-Ponts om de wachtposten aan de brug te versterken. Ze stelt zich op in het centrum van de stad en blijft in direct contact met de Generale Staf van de 111e groep te Trois-Ponts. De soldaten van de 296e Genie bevinden zich eveneens in Stavelot.

De 18e, rond 01.00 Hr of 02.00 Hr inspecteren Duitse patrouilles de weg van het Vieux Chateau en maken er inwoners wakker om zich te informeren over de potentiële aanwezigheid van soldaten. In de hoop enige reactie uit te lokken worden in het wilde weg salvo's afgevuurd...

Op het Amerikaanse hoofdkwartier zet generaal Hodges een tegenaanval op touw. Hij verplaatst pionnen waarvan de volgende weldra bijzondere aandacht zullen krijgen :

- de 30e divisie van de infanterie "Old Hickory" (L.S. Hobbes), aan het uitrusten rond Herzogenrath (Roer) wordt rond 13.00 Hr gealarmeerd. Zijn eenheden (117e, 119e en 120e regiment van de infanterie, 113e, 118e, 197e en 230e bataillons van de artillerie, 105e bataillon van de genie) verzamelen zich en verplaatsen zich naar Hauset en Eupen. Op de 18e sluiten de 400e en 941e bataillons artillerie zich bij die divisie aan.
- een Task-force Hansen, vanaf 16.00 Hr gevormd te Remouchamps, is via La Reid en Spa naar Malmédy vertrokken. Ze bestaat uit de A en B compagnie van het 526e bataillon van de gepantserde infanterie, de A compagnie van de 825e tank destroyer en het 99e bataillon van de infanterie (Noorse soldaten van Hansen).
- het Combat Command B van de 3e pantserdivisie "Spearhead" die de 19e om 13.50 Hr vanuit Mausbach naar Duitsland zal vertrekken om zich ten zuiden van Theux bij de 3 Task-force te voegen.

wordt vervolgd...